

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kóriratok visszaadására
 vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, aug. 6.

A kisiparosok a választásoknál.

A választások közeledtével megmozdult már az egész ország politikai közléte. Az új általános választásnál minden gazdasági ágazat, minden társadalmi osztály a maga érdekeit akarja érvényesíteni. A magyar gazdátársadalom az agrárizmus jelszavával megy a küzdelembe s valószínűleg győzelmet fog aratni, ha nem is az egész vonalon, de eddigi térfoglalásához képest jelentékeny. A tisztviselők, a községi jegyzők szervezkednek, hogy csak olyan jelöltre fognak szavazni, a ki megbízható ígéretet tesz, hogy érdekeiknek istápolója lesz a magyar parlamentben. A kereskedőket szintén hasonló törekvések hatják át. Hát nincs-e igazsága Magyarországnak kisiparoságának, a mely szintén szervezkedik az általános választásokra?

Hisz ha valamely társadalmi osztály el van nyomva, anyagilag megzsibbasztva ebben az országban, úgy az egykoron virágzó, ma a tönk szélén álló kisiparos osztály az. És ha minden kaszt ma immár a törvényhozási onnipotenciától várja boldogulásának alapját, miért ne követelhetne ebből részt magának a kisiparos osztály is. Az az osztály, a mely a szavazók igen tekintélyes számát állítja ki, a melynek vállain nyugszik a közteherviselés egy óriási részének a súlya, mely egyik gerincze volt a múltban is

nemzeti előhaladásunknak s mely ott állt készen mindig, a mikor az országnak új és új áldozatokra volt szüksége.

És ez a kisiparos osztály ma ország-szerre nemcsak a legvigasztalanabb helyzetben van, hanem ennek következtében pusztul, vész napról-napra. Az egykor jólétben élő vidéki iparos városok ma a nélkülözéseknek, s nem ritkán a nyomorúságnak tanyái. Megölte a magyar kisipart először a külföld, különösen Ausztria beözönlő konkurrencziája, a melynek Magyarország felé szolgáló zsilipjeit a gazdasági kiegyezéssel és a kereskedelmi szerződésekkel nyitották meg. A boltok úgy a fővárosban, mint a vidéken telve vannak csillogó holmikkal, de azok az utolsó gombig a külföldi ipar termékei. Nem azért, mert a magyar kisipar nem állaná ki a versenyt Ausztria iparával, hanem mert nálunk a külföldi termék a kedves s nincs meg az a nemzeti erő, amely a hazai ipar támogatására irányítaná a közönség jóindulatát, azért, mert erre nézve az új alkotmányosság korszakában az egymást felváltó kormányok részéről soha sem kapott impulzust. Az a játékszer, a melyet kis gyermekünk kezébe először adunk, az is külföldi készítmény, pedig a magyar játék-ipar már is produkál olyan termékeket, mint akár a stájerországi, akár a svájci.

Megölte a magyar kisipart másodsorban a gyáripar erőltetett forszírozása. Mert ma is az az iparfejlesztési politika van nálunk, hogy gyárakat kell teremtenünk.

Gyárakat még olyan iparczikkek készítésére is, amelyeknek művelői a kisiparosok köréből teljesen kielégítenék a köz-szükséget. Ezek az államilagszubszenczió-nált gyárak füstölgő kéményei azután elvonják a megélhetésre szükséges levegőt a kisiparostól.

Pedig nem jó iparpolitika ez. Ám tessék olyan iparágak számára állami támogatást adni, melyek hiányoznak még az ország közgazdasági gépezetéből, de ne olyanoknak, melyek egy-egy létező s eddig virágzott kisiparágat csapnak agyon.

Kétségtelen, hogy ezeken a bajokon mind-mind segíteni kellene, még pedig első sorban a törvényhozásnak, azután a társadalomnak s harmadsorban maguknak a kisiparosok együttes tömörülésének.

Hallottuk az elmúlt választásoknál, kivált a kisebb vidéki városokban, hogy a képviselő jelölt urak nagyhangú ígéreteket tettek a magyar kisipar megvédelmezésére, pusztulásának megakadályozására s felvirágoztatására. Képviselőkké választatván ezek az urak, nem gondoltak többet ígéretükre, a kis iparra. Nagy részük azzal volt elfoglalva, hogy maguknak viczináliákkal jövedelmező mellékkeresetet szerezzenek. Jó lesz most ezeket számadásra vonni.

Tudjuk, hogy a már kezdődő korteshadjáratok alatt is elhangzanak a dörgedelmes ígérek a magyar kisipar védelmére. Meg kell azonban nézni az em-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Bihar gyöngye.

(Stina de Vale-i fürdővel Nagyváradról.)

Wem Gott will rechte Gunst erweisen,
 Den schicht er in die wiete Welt;
 Dem will er seine Wunder weisen
 In Berg und Wald und Strom und Feld.
 Die Bächlein von der Bergen springen,
 Die Lerchen schwirren hoch vor Lust,
 Was sollt', ich nicht mit ihnen singen
 Aus voller Kehl' und frischer Brust?

Eichendorff.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Ha a párisiak ismerik legkevésbé a Louvet, ha a bécsiek a legtájékozatlanabbak a Szent István dóm látnivalóit illetően, végre ha a heidelbergieket kell legutoljára megkérdeznünk ki építette világsudálta kastélyukat: mi sem csudálkozhatunk azon, ha K. Nagy Sándor és Czárán Gyula munkálkodása daczára a Bihar-hegység szépségei valóságos ismeretlen föld, terra inkognita a legtöbb bihari előtt.

Igy magyarítottam én is, amit tegnap a Tiszántúl tárczájában egy ügyes, szellemes hölgy tollából olvastam, aki egy stájerföldi, már nem is tizenkettő, hanem harminckettő-rét kiadása fürdőt ismertett jobb ügyhöz méltó buzgalommal, s azzal az indokolással, hogy Feketehegyről már 100-nál több vendéget utasítottak vissza az idén. Nem akarom én fölelmetni,

a tátrai méregdrága nagy fürdők mellett elhaladva a többi apró-cseprő Tapló- és Igló-fürdeket, ahol olcsóság ugyan van, de kényelem és látni való alig van több mint Konyáron, hol a vers szerint veszedelmes lakni mind tél, mind nyáron, de azt már igaz bihari lelkem nem szenvedheti el, hogy a Hartberg-ajánlás a bihari fürdőköt, de főleg és első sorban *Stina de Válet* vagy *Bihar-Füredet* hallatlanra veszi.

Annál kevésbé viselhetem el szó nélkül, mert nemcsak a stájerfürdő szellemes pártfogója, de sok-sok bihari és váradai ember tesz úgy, mintha Stina de Vále nem léteznék, hiszen nemrég, mikor oly szaharai forróság uralkodott a Körözs partján, (Kóby nyaralóján,) hogy a szerkesztőség összes koronái mind cseppfolyós halmazállapotra változtak, mégis nagyon kevés váradinak jutott eszébe, hogy alig egy napi járőföldre van itt ám egy hely, amely oly magasan fekszik mint a Tátrafüredet, fenyvesekben, patakokban, forrásokban, jó hűvös levegőben pedig ugyancsak bővelkedik. Hiába irta meg mindezt, még 17 évvel ezelőtt Biharország lelkes ismertetője, most immáron Budapestre elköltözött K. Nagy Sándor.

Hogy az anyagiakon átesve, minél előbb a lelkiekhez emelkedjünk, megfelelek azok aggodalmaira is, akik egynémely régi tapasztalatokon alapuló rémhíreknek hitelt adva, azt emlegetik, hogy Bihar-Füreden annyi kényelem sincs, mint egy havasalföldi pakulár kunyhóban, hogy oda még ágyeműt is vinni kell, élvezhetetlen étkekkel táplálkozni, hogy a szél a gerendák közt befúj és a többi és a többi.

Ezekkel szemben legújabb észleletek alapján állva kijelenthetem, hogy Bihar-Füreden napi két forint negyven krajczárért Nyilasné nemzetes asszony igen tisztességesen ellátja az embert, a bort s egymás szeszes italt természetesen nem számítva, annál kevésbé, mert K. Nagy Sándor Biharországában azt mondja, hogy a Döry-forrás vize oly üdítő, oly zamatos, oly éltető, hogy szinte bornak véli az ember.

Megjegyezvén még Hartberg pártfogójával szemben, hogy reggel, délben, este huzza ám a belényesi, igen tisztességes cigány, a zene lélekemelő hangjai mellett emelkedjünk eszményi igények légkörébe. Bihar-Füred természeti szépségei me érdemlik, hogy már csak emiatt is minden intelligens váradai ember fölkeresse. Es itt el kell hagynunk eddigi kedves vezetőnket, K. Nagy Sándort, mert az ő Biharországa ezekről a szépségekről semmit sem tud s egész bizalommal Czárán Gyulához, kedves Gyula bátyánkhoz kell fordulnunk, mint aki Stina de Vále természeti szépségeinek nemcsak legkiválóbb ismerője, de egyszerűsmind, a szó szoros értelmében fölfedezője. (Egyik fürdővendég társam szerényen megjegyzi: a legsötétebb Stina de Vále Stanley-je, de én a sötétség ellen tiltakozom.)

Nem szándékom én nekem, hálátlanúság lenne tőlem tanítómasterem iránt, K. Nagy Sándor könyvének érdemeit kisebbitenem, de annyi tény, hogy Czárán Gyula, egy Bachkorszakbeli német mérnök Schmidt, Das Bihar Gebiege című műve által figyelmessé lévén a

berét ezeknek az ígéreteknek. Olyanok-e, hogy bizni lehet a szavukban?

Igaz, a választásoknak legelső sorban az elvek harczának kell lennie. Amde egyetlen egy politikai párt programjából sem hiányozhatik a magyar kisipar pártolásának akceptálása. Épp azért a magyar kisiparosok helyesen teszik, ha tömörülnek, hogy csak olyan képviselőre adják voksukat, akiben van bizalmuk, hogy elnyomott érdekeiknek becsületes szószólója, pártfogója lesz.

Mert — értsük meg — ebben az országban a kisiparos osztálynak nem szabad végleg elpusztulnia, mert ha elpusztul, elpusztul vele nemzeti erőnk egyik erős forrása, el a magyarság egy jelentékeny része és helyét azután a hazátlan nemzetköziesség foglalja el.

A politikai helyzet.

A bécsi »Die Information«-nak budapesti szabadelvű köréből a következőket írják:

A lapokban a politikai életben várható változásokról a legképtelenebb kombinációk merülnek fel és sok jel arra mutat, hogy egyes körökben az a nézet érvényesül, hogy Szilágyi halála következtében rövid idő alatt számos személyi kérdés fog megoldatni. Így máris arról beszélnek, hogy Horánszky Nándor és gróf Tisza István még a választások előtt befognak lépni a kabinetbe; az előbbi a belügyminiszteri, az utóbbi pedig a földmivelési tárczát kapná. Ezek a kombinációk részben valószínűtlenek, mert ismeretes dolog, hogy Horánszky már régóta belügyminiszter volna, ha Szilágyiban (a ki egyideig szintén az akart lenni) nem talált volna versenytársra; ugyancsak köztudomású, hogy a Tiszák személyi és politikai okokból Darányi megbuktatására törnek és helyébe a fiatal Tiszát szeretnék a miniszteri székbe tölteni. De bármily valószínűnek hangozzanak is ezek a kombinációk, még se igazak. Jelenleg szó nincs a Széll miniszterium kiegészítéséről és erről majd csak a választások után

lehet beszélni. A választásokat Széll Kálmán miniszterelnök fogja vezetni és Horánszky esetleg csak a választások után lesz belügyminiszter; de lehetséges, hogy Horánszky a Ház elnökévé fog választatni, ha erre az állásra jobb jelöltet nem fognak találni. Tisza István miniszteri jelöltségéről most — az összeférhetlenségi kérdésben vallott kudarca után — szó sem lehet, de a legkevésbé arról, hogy Tisza, Darányi utódja legyen. Darányi az országban és a pártban nagy népszerűségnek örvend, a mi Tisza Istvánról nem mondható, ehhez járul azonkívül, hogy Tisza Istvánnak földmivelési miniszterre kinevezetése agrár körökben viszatetszést szült. A Tisza kombináció tehát tárgyaltan, míg a Horánszky kombináció nem aktuális. Változásról a Széll kabinetben jelenleg nem lehet szó, majd csak az új parlament képe fog visszahatni a miniszteriumra. Akkor mindenesetre lehetséges, hogy egyik vagy másik miniszter kiválik a kabinetből és helyet enged új talentumoknak. Hogy az új minisztereket Horánszky vagy Tiszának fogják-e hívni, az a miniszterelnök és a korona elhatározásától függ, de annyit már ma mondhatunk, hogy bizonyos politikuskok hangulatcsinálása teljesen hiábavaló, minthogy Széll mint azt a tények eléggé bizonyítják, nem engedi magát befolyásoltatni és a korona most a legkevésbé fogja tűrni, hogy oly minisztereket oktroáljanak reá, a kiknek működésétől siker nem várható.

A szerb választások.

A választások Szerbiában a radikálisok fényes győzelmével végződtek. Ismét az a párt kerekedett felül ebben a szomszéd államban, mely perhorreszkál minden jó viszonyt Ausztria-Magyarországgal és a melynek mindig az volt a célja, hogy Szerbiát az orosz politika uszályhordozójává tegye a Balkánon. A radikálisok Milán király iránt, a ki belátta, hogy Szerbiának különösen gazdasági érdekei monarchiánkhoz fűződnek, mindig nagy gyűlölettel viselkedtek. Igaz, hogy Milán is üldözte őket és a míg befolyást gyakorolt fiára, addig

nagyon is rossz sorok volt a radikálisoknak Szerbiában. Vezérek részint a börtönökben voltak, hivatás pedig a hatóságok részéről a legkimételetlenebb üldözésnek voltak kitéve. Most megfordult a kocka. Sándor király már házassága óta a radikálisoknak kedvezett és most az ország ugyszólván királyi parancsára választotta meg a radikálisokat. Mert ha valaki azt hiszi, hogy Szerbiában az alkotmány nem irott malaszt, az nagyon csalódik. Legjobban bizonyítja ezt a nisi eset. Nisi városa a liberális Avakumovicsot, Milán volt miniszterelnökét léptette föl s ez alkalomból üdvözlést küldött a királynak. Sándor király azonban visszautasította az üdvözlést, mert nem a radikálisoktól jött. Természetes, hogy Avakumovics megbukott Nisben. A régi haladó párt egy mandátumot sem nyert, a liberális párt pedig súlyos veszteségeket szenvedett, úgy, hogy a radikálisok győzelme teljes. Monarchiánkra nézve a szerb választások eredménye semmi esetre sem mondható kedvezőnek, mert a mostani regime az orosz befolyás győzelmét jelenti.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

A város atyái összegyűlekeznek holnap a kopott nagyteremben fánikulai közgyűlésre.

A tárgysorozat 26 ügyet ölel fel, de ezek között kevés van nagyobb fontosságu, azonban ha csak egyedül a villamos vasut ügyét tárgyalnák, ez magában megérdemelné, hogy minél tömegesebben jelenjenek meg a törvényhatóság tagjai.

Ugyancsak ez alkalommal töltik be a dr. Ritoók Géza halálával megüresedett tagsági helyeket a központi választmányban és az iskolaszékben.

A tárgysorozat a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1901. évi augusztus hó 8-án, esetleg a következő napjain, mindenkor délután 3 órakor a városház tanácstermében tartandó ülésében a következő ügyek fognak tárgyalatni.

1. Polgármester havi jelentése.
2. A központi választmányban s a községi iskolaszékben megüresedett egy-egy tagsági hely betöltése.
3. A tanács, mint állandó választmány jelentése a felállítandó állami gyermek menedékhely részére adandó kedvezmények tárgyában.
4. U. a. javaslata a polgári fiúiskola III. párhuzamos osztályához szükséges tanerő szervezése iránt.
5. U. a. előterjesztése az elemi iskolához szükséges 3 tanerő szervezése a helyiségek bérlete tárgyában.
6. U. a. a módosított színügyi szabályrendeletet beterjeszti.
7. U. a. előterjesztése a közúti vasutnak a villamos vasut építése tárgyában kelt beadványára, ezzel kapcsolatosan a magyar forgalmi bank r. társaság beadványa villamos világítás tárgyában.
8. U. a. Nagyvárad város adóhivatali számtisztjeinek fizetés rendezés iránt beadott kérelmét beterjeszti.
9. U. a. Tátray Sándor és társai felebbvételét Fekete János tűzoltó iparjogosi tványa tárgyában beterjeszti.
10. U. a. javaslata a br. Fejérváry Géza h. védővassági laktanyánál szükséges átalakítások tárgyában.
11. U. a. javaslata Weinberger Jakab köztérvételi ügyében.
12. U. az az Incze Lajos és társa vállalkozással megkötött szerződést;

Bihar-hegység alakulatára, megsejtven annak Schmidl előtt ismeretlen szépségeit, szorgalmas kutatás után a kilenczvenes években bariangoknak, sziklaszorulatoknak (Klamm) sziklaváraknak és vizeséseknak oly meglepő változatos gazdagságát fedezte föl s tette nagy áldozattal hozzáférhetővé, hogy Bihar-Füred környéke természeti szépségek dolgában hazánk legszebb vidékeihez sorozható. Nem akarom én a lokálpatriotizmus, bennem is élénken lüktető sugallatára hallgatva azt állítani, hogy a Bihar-hegység fölér a Magas Tátrával; tudom én azt, hogy hegyeink 800 méterrel alacsonyabbak, hogy tengerszemünk, tavaink nincsenek, hogy nincs kilátás dolgában olyan hegyünk, amely a Tengerszemcsucs, a magyar Rigi mellé (Hunfaly szerint) lenne állítható; de azt igenis merem mondani, hogy a vegetáció gazdagsága és üdősége, a hegyláncolatok terjedelme és változatos tagosulása, a természet éltető eleme: a víz a források, patakok gazdagsága és amit eddig oly kevesen tudnak: vizesések dolgában Bihar versenyez a Tátrával cseppkőbarlangok tekintetében pedig föltulmulja azt. A belái barlang messze mögötte marad a meziádinak, amelynek portáléja, kapuzata a legnagyobb szerű egész Közép-Európában. És, hogy a Tátrán túl menjünk: az aggteleki barlang, Gömör gyöngye eddigi tudásunk szerint nagyobb a meziádi barlangnál, ámbár ha Czárán Gyula bátyánk kutat még egy kicsit, kislülhet, hogy van akkora a meziádi, de viszont az aggteleki barlangnak portáléja nincs, sőt nincsenek emeletei sem, mint a meziádinak, 2—3 egymás fölött. Es lany nagy barlang van még a meziádin kívül Biharországban!

De térjünk át a vizesésekre, melyekben a Bihar-hegység kétségkívül gazdagabb, mint a Magas Tátra. Az ördög malom, Quasimodo, Szerenád, Tricstracs Lája, Jadolina, Viczinális esések, Phaeton, Duzzogó, Rendez-vous, Filiszter, Moloch Torka, Eminenciás esés, Najád és Cancan esés, Czárán a megmondhatója, hogy se szeri se száma a vizeséseknek. A víz az ásványvilág, sőt bizonyos tekintetben az organikus természet éltető eleme, folyama, vérkeringése. Van-e üdítőbb, éltetőbb, vidámított valami a tiszta forrás vizénél? Lehet-e tájék igazán szép, lélekemelő, a melynek vize nincs? Tó, patak, vizesés, ezek elevenítik meg a hegyvidék panorámáját. Legrendkívülbb, legszebb köztük a vizesés.

Bihar szépségének, természeti bájainak koronájából ez a gyöngy sem hiányzik. Tudom, hogy rég átléptem egy tárcza határait s azért ezuttal még csak azt jegyzem meg, hogy szerény véleményem, mint szemtanu véleménye szerint akár a Jadolina, de még inkább az Ördög malom vizesése összehatás dolgában kiállja a versenyt a tarpataki, annyiszor magasztalt vizeséssel, mert itt a víz élete, működése legélénkebben és folytonosan, szakadatlanul nyilvánul.

Adja Isten, hogy szavainnak hitelt nem adván, minél többen keressék föl Bihar gyöngyét, Stina de Válét, azt a remek kis fészket s meglehessék maguk az összehasonlítást az Ördög malom és a tarpataki vizesés között. Örömen fog telni e hiteltenségben, de örömet szerzek véle kedves Czárán Gyula bátyámnak, ki előttem Bihar szépségeit föltárva, számomra annyi magasztos élvezetet szerzett.

Dr. Némethy Gyula.

13. U. az a Lázár Márton nagyvárad. lakossal megkötött szerződést jóváhagyás végett bemutatja.

14. U. a a Vasadi Jánossal a 6. sz. föld bérletére;

1. U. a. Bleyer Adolffal az újvárosi 105. sz. föld bérletére;

16. U. a. Szilágyi Géza nagyvárad. órással az egységes időjelzésre nézve kötött szerződés;

17. U. a. Tarsoly Ferencz és társaival a kir. ítélő tábla felszerelésére megkötött szerződést beterjeszti.

18. U. a. előterjesztése néhai Takács János árváinak temetési költségek kiutalása iránt beadott kérelme tárgyában.

19. U. a. javaslata a m. kir. államvasutak nagyvárad. osztálymérnökségének a tervbe vett építkezéshez szükséges szolgalmi jog megadása tárgyában.

20. U. a. javaslata az Engel Ignác vezető vállalkozóval megkötött szerződés helyesbítése tárgyában.

21. A közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának jogerős határozata Kápoinei Gyula rendőrbiztos fegyelmi ügyében.

22. Dr. Grám Károly árvaszéki h. elnök 6 heti;

23. Bordé Ferencz adóügyi tanácsnok 6 heti;

24. Papolczy Ferencz I-ső alkapitány 4 heti;

25. Istvánffy István aljegyző 4 heti;

26. Fassie Sándor rendőralkapitány 6 heti szabadság iránti kérelme.

Ezzel a törvényhatósági bizottság t. tagjait azzal van szerencsém értesíteni, hogy a fent elősorolt tárgyak ügyiratait a hivatalos órák alatt hivatali helyiségemben bárki megtekintheti.

Rimler Károly,
főjegyző.

Csendélet Kolozs ártt.

I.

Az utcán.

(Ejszaka. Sötét. Bevert ablakok. Levert gázlámpák. A bakter helyén két betört kalapu ur találkozik. Óvatosan megtapogatják egymás orrát.)

Az egyik: Polgártárs?

A másik: Abczug a rendőrség!

Az egyik: Ugy érzem, czibil?

A másik: Remélem, szintén?

Az egyik: Akkor szervusz testvér! Mi járatban vagy?

A másik: Felügyelek a rendre. S te?

Az egyik: Én is, de már fáradt vagyok, mint egy ló. Egész nap a rendre ügyeltem fel.

A másik: Éa is. Most éppen arra vigyázok, nehogy valami bakter vagy rendőrféle mutakozzzék az utcán. Azt irgalmatlanul leütöm, vagy bekísérem.

Az egyik: En ma délelőtt két rendőrnök bevertem a fejét.

A másik: En a rendőrség ablakait koppintottam be.

Az egyik: Délután kiszabadítottuk a rabokat; van köztük három rablógyilkos és két sikkasztó is!

A másik: Kitűnő! De én már délután meguntam ezeket a filiszter-viczeket. Négy órakor mozgó czélok meggórlásában gyakoroltam magamat.

Az egyik: Ugyan? Hol?

A másik: A vágatós huszárokat dobáltam követ.

Az egyik: En is kerestem mozgó czélok: én a bakákat köptem le.

A másik: Szóval fenntartjuk a rendet fényesen!

Az egyik: Fenn ám, az árgyelusát. Megyek, keresek egy baktert s ha van még élő, megeszem!

A másik: En meg rendőrré éheztem meg!

Az egyik: Ha más nem lesz, van még pár gázlámpa, azokat ütöm le.

A másik: En meg a polgármester ablakait verem be.

Az egyik: Eljen a rend!

A másik: Abczug a rendőrség!

(El kétfelé.)

II.

A rendőrségen.

(Ejszaka. Szomoru lámpák, szomoru alakok. Bevert ablakok, bevert fejek. A főkaput két gerenda támogatja. Deák főkapitányt két rendőrfogalmazó támogatja.)

A főkapitány (a teljes számban összegyűlt rendőrséghez): Uraim, az én esontjaim összetörtek, idegeim szétszakadtak. A kinek kell fényes állásom, annak odaadom. Talán az első alkapitány ur . . .

I. alkapitány: Bocsnat, nekem betörték a házam ablakait, engem el nem fogadnak.

A főkapitány: Talán a második alkapitány ur . . .

II. alkapitány: Bocsnat, nekem a fejemet törték be.

A főkapitány: Talán a fogalmazó ur . . .

A fogalmazó: Bocsnat, nekem még semmimet sem törték be s ezután is el akarom kerülni. Nem fogadom el.

A főkapitány: Jöjjön elő hát apraja, nagyja! Ki akar lenni főkapitány?

Mind (hallgatnak.)

A főkapitány: Nincs a teremtésben vesztes, csak a kolozsvári rendőrség. Ki fogja fenntartani a rendet Kolozsvárt? Ki lesz a főkapitány?

Kívülről: Mondjon le! Mohondjon le! Mőndjőn le! Le vele!

A főkapitány (haját tépve). Elmennék én, de nem tudom hova! Lemondanék, de nem tudok!

Egy rendőr (alázatosan): Főkapitány ur alázatosan jelentem, bennünket úgy sem szivelnek már odakint. Csapjunk fel rablóknak . . . legyen maga a vezérünk! Biz Isten, jobban megélünk, mint így!

—ü—

UJDONSAGOK

Tudós Dr. Tüdős István.

Egyik, felekezeti türeimi rohamairól híres budapesti lapocskában valami Tüdős István nevű dr. ur napok óta leveleket ír ilyen szépen hangzó czimmel.

Levelek a jezsuiták erkölcsstanáról.

Egy darabig csak csodálkoztunk ezeken a leveleken. Talán czímet tévesztett a dr. ur, mikor a Kakas Márton szerkesztői üzenetei helyett egy napilapban közli le vadnál vadabb rémmeséit? A negyedik és ötödik közlemény után az a gyanunk támadt, hogy a lap szerkesztősége nyaral s a lapszolga állítja össze az ujságot? Meggyőződünk, hogy nincs így. A szerkesztőség minden tagja rendületlenül várja az Amerikából közelgő rekkenő hőséget. Lehet azonban, hogy a rekkenő hőségtől előre elálmosodnak s nem olvassák a saját lapjukat.

A milyen hülyeségeket ott Tüdős István dr. ur kitálal, lehetetlen föltételciznünk, hogy azokat józanul nyomdafesték alá lehetne adni. Egy emberről még csak elbirjuk feltételezni; legyen ez az ember Tüdős István, a tudós dr. De már többet nem lehet megsérteni ilyen feltételezéssel.

Legutóbb tudós professzor Tüdős következőket írja XIV. számú levelében:

A lopásról volt szó a páterrel folytatott beszélgetésben s e tárgyat tovább is ismerttettem velem, szólván arról, vajjon a szolgák meglophatják-e urukat, a gyermekek a

szüleiket, a nők férjeiket, a testvérek a testvéreiket, az özvegyek az elhunyt férjeik hitelezőit?

Ezekre a kérdésekre *egész határozottan igennel válaszolt*, mert a lopást itt sohasem úgy értelmezte, mint lopást, hanem mint titkos elszámolást.

Még ma is elámulunk ezeken a sorokon, mikor pedig a szemforgatással, kenetesen hirdetett felekezeti türelem alatt a legelfogultabb vallásgyűlöletet hirdetik. Ha eddig a jezsuitákról s általában a katholicizmusról rémmeséket akartak forgalomba hozni, ott volt e czélra Bagó Márton és fia kitűnő nyomdája, mely illusztrált füzetes rémregényekben 20 krért vesztegette a maszlagoi cselédek és kocsisok számára, de nem intelligens embereknek, a kiknek mégis egy rendes napilap szánva van.

Tüdős Tüdős ur vagy saját olvasóit szállítja le Bagó Márton és fia közönségének színvonalára, vagy saját magának akar szegénységi bizonyítványt kiállítani

Esetleg mind a kettő fényesen sikerülhet; különösen ha óvatosságból közbe nem lép vagy a kir. ügyész, vagy a lipótmezei tébolyda igazgatója.

Tüdős Tüdős Istvánnal azonban egy szép napon megeshetik, hogy így kezdí XXV. erkölcsstani levelét:

»A vérvádról volt szó a rabbival folytatott beszélgetésben« . . .

Kiváncsian várjuk, erre mit szólana a liberális szerkesztőség. Mert a liberálizmus azt követelné, hogy ha leadnak egy nagy ostobaságot, adják le a kisebbet is.

Csak még azt szeretnék tudni, tudós Tüdős ur hol kapta a doctori diplomát? Adja vissza!

Pinczér esetek.

Régi ujság. Ivasók mondják, hogy a legtöbb, valódi szenzáció, a holt szezonba, július-augusztus hónapokba esik. És — ezt már én mondom — a legtöbb szó, ezekben a hónapokban esik a pinczérekéről is, meg a mi velük összeköttetésben van, a borraivalról. A mi nem is csoda, mert így nyár derekán, minden ember többé-kevésbé rájuk van utalva . . . ha másért nem, hűsülés szempontjából.

A napokban Abonyi Árpádtól olvastam egy novellát. Egy huszárezredes fogadott leányáról szól, ki pályáját »perzsup« végzi be éppen diadalainak, egy sétatéri kioszknak színhelyén. Tehát a pinczérnek itt semmi köze nem lenne, mert még nem jutottunk odáig, hogy a fekete képű cigányprimásokat a fürgelábu pinczérek váltsák fel. Mégis szerepel benne, még pedig úgy, hogy előre megjövendölte a huszárkisasszony tragikus végét.

Ebben a tekintetben önzetlen utbaigazító a pinczér, mert ezt úgy bizalmasan mondta el egy idegen vendégnek, ki nem gorombáskodott, nem parancsolt, hanem nyájasan szóba állott vele. Es van benne valami! Mert ha látja az a föltétlen szolgaságához, parancsoláshoz, követeléshez szokott pinczér, hogy akad egy kivétel, a ki benne is embert lát, s is másképp szolgálja ki vendégét. Megmondja, hogy ma ezt és ezt egyen vagy igyon, ide vagy oda menjen . . . és mindig jót tanácsol. Azonkívül ismeri ugyszólván az egész környéket. Sok helyt megfordult, sokat tapasztalt és sok mindenről tud felvilágosítást adni; a bizalmas, nyájas emberi bánásmódot így cseréli fel aprópénzre.

Tény, hogy ritkák az ilyen egyedek is. Hányszor bánod meg, hogy jó szót mondtál neki, mert felhasználva emberiségedet konfidens lesz. Ha te bizalmas vagy, miért ne

lenne ő is az! Nem tud különbséget tenni a két álláspont közt, mely közted és ő közte van és te kénytelen vagy nemes szived daczára is felsóhajtani: oh szent demokraczia, de . . .

Oda könyököl szembe veled, ha rendelsz valamit legutoljára kapod meg.

Megtörtént már az is, hűsülés és olvasás végett egy ugyszólván üres vendéglőbe tértem be. A tulajdonossal pár szót beszélve, egy érdekes olvasni valóba fogtam volna bele, de egy kis kölyök legény ott termett mellettem és elkezdett nekem beszélni, hogy milyen komisz az ő mesterségük, hogy a vendégek milyen gorombák, hogy milyen kevés borralalót kapnak . . . én pedig megittam a sörömet és kénytelen voltam eltávozni. Összeszidjam és elzavarjam? Megtehettem volna! De hát minek? Elmentem és bármennyire szeretem is azt a helyet, ilyenek után egy csepp kedvem sincs odajárni. Vajjon nem ez az oka, ha némely vendéglő oly tátongóan üres?

A borralaló? — Hiszen nem okvetlen szükséges, de add oda nekik. Megdoktoroznak és megnagyságnak érte, ha meg nem adod, kinéznek a helyiségből. Sok más egyebet kellene még purifikálni, hogy a borralalóra kerüljön a sor.

El lehet mondani, ha a pinczerek panaszkodnak helyzetükön inkább ők az okai. Ne tekintsek a bizalmas, nemesszivű vendéget szeparéi alaknak, kívül még brudert is ihatik, higgyék el, hogy akkor mindkét részről meg lesz a kölcsönös megelégedés. (He.)

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Aug. 8. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.
Aug. 11. Műkedvelők színi előadása este fél 7 órakor, Karger vendéglőjében.

* Gyémánt-mise. Ritka kegyelemben részesíti az Isten a nagyváradi egyházmegye Nestorát Daray Mátyás nyugalmazott plebánost, aki vasárnap, f. hó 11-én a kapuczinus atyák helybeli templomában fogja bemutatni gyémánt-misét. Hatvan esztendővel ezelőtt, 1841. aug. 10-én szentelte őt pappá b. e. Lajcsák püspök; sok helyen káplánkodott a megyében, a szabadságharc idejében Várad-Ujvárosban volt káplán, mint ilyen nagy magyar volt, német nevét (Grieshaber) is magyarra cserélte s lelkesen buzdította a váradi polgárokat hazafias kötelességeik teljesítésére, amiért aztán később üldözni is akarták őt, de sikerült kikerülnie a reá váró büntetést. 1865-ben Sályiba került plebánosnak s ott is működött 44 esztendeig. Két évvel ezelőtt nyugalomba vonult s azóta Váradon él. Gyémánt-miséjén manufactora a kerület esperese Dencs János tb. kanonok lesz.

* Huszonöt évig egy faládában. Párisból jelentik: A minap borzasztó leletre akadtak egy piszkos, nagy faládában: egy összeaszott, sovány öregasszonyt, a hetvenéves Bissière Adeleide-ot találták meg ott. A szegény matrónát huszonöt esztendeig tartotta fogva ilyen állapotban a saját testvére, aki gazdag kereskedő. Az eset részletei a rendőri jelentések szerint még borzasztóbbak volnának, mint amiók a Monier Blanka ismert s általunk is közölt megtalálása-kor nyilvánosságra kerültek. Bissière kereskedő azt vallotta a vizsgálóbíró előtt, hogy ő csak atyjának utolsó akaratát teljesítette, amikor testvérét oly kegyetlenül megkínozta. Az öreg Bissière rendelkezte el szerinte, hogy Adeleide-ot fogva tartsa.

* Első mise. Tóth Lajost, a Szent József intézet tanulmányi felügyelőjét, aki a múlt évben végezte a theologiai tanfolyamot a budapesti egyetemen s ugyanott már három szigorlatot is tett, tegnap szentelte áldozópappá dr. Schlauch Lőrincz, bibornok-püspök. Az újmisés áldozópap első miséjét ma — augusztus 7-én — reggel fél kilenczkor tartja a Sz. József-intézet kápolnájában. A fiatal pap szép tehetségétől, készségétől és buzgóságától sokat vár az egyházmegye és a magyar hittudományi irodalom.

* Egy évi fáradság eredménye lángokban. Tóttelék községéből írja tudósítónk, hogy a község határában a szombat és vasárnap közötti éjjelen Györffy Lajos és Opre László buza asztagjai meggyuladtak és teljesen elhamvadtak. A tűz minden valószínűség szerint gyújtogatásból keletkezett. Valamelyik ellensége pörkölte fel az Isten áldását. Az elégett gabona nem volt biztosítva s így két család teljesen kenyér nélkül maradt. A csendőrség erélyesen nyomoz, de még eredmény nélkül.

* A villamos vasut ügye. A mult havi városi közgyűlésen tudvalevőleg nem vették tudomásul a polgármester-helyettes által a villamos vasut ügyében Hlatky Endre interpellációjára adott válaszi, hanem az ügyet a holnapi közgyűlésre tárgyalásra tűzték ki. A közuti vasutársaság, mint a villamos vasut vállalkozója beadványát tegnap egész terjedelmében közöltük. A városi tanács mint állandó választmány tárgyalta tegnap az egész kérdést, amely összefügg a villamos vasut építésével. A vasutársulat beadványát nem fogadták el, hanem keresték a módokat, amelyek mellett a város érdeke is megóvassék és a közuti vasut-társaság helyzete is megkönnyíttessék. Javasolja a tanács, hogy a közgyűlés írjon fel a miniszterhez s kérje, hogy az építési engedélyt mielőbb adja ki, továbbá áljon el a miniszter azon korábbi kikötéstől, hogy a részvények 90-es árfolyammal bocsátassanak ki, hanem 85-ös árfolyamot engedélyezzen. Irjon át továbbá a város a temesvári hadtestparancsnoksághoz, hogy ne követelje a katonai raktárokhoz a szárnyvonalak kiépítését.

* Mire jó a pálinka. Egy szegedi újságban olvassuk a következő történetkét: A kihágási kapitány elé az összefogdosott csavargók között egy törődött, pergamenbőrű öreg anyót is odavezettek a rendőrök. Fürgén tipegett, de foga egy sincs már.

— No, kend megint itt van, — üdvözölte az anyókat a kapitány. — Mért hozták be?

— Hajléktalanul csavargott az éjjel.

— No, — mondta neki a főkapitány, — hát az egykori tojás nagykereskedő kofa ide jutott, az özvegy Mácsainé?

— Ide ám, — mosolygott a vén banya, — ide ám.

— Oda ám, mert már negyven esztendő előtt is szerette kend az italt, oszt gyermekkoromban nem is egyszer láttam kendet részegen fetrengeni az utcán, ahol leterítette a bor meg a pálinka . . .

— Le ám, — vágott vissza az anyóka — leterített, de föl is segítőt, mert már a nyolczvankettedikben járok.

* A dinnyeszezon áldozata. Sok a dinnye és így sok az utcán elhajított dinnyehéj, a minek a nyomán azután töméntelen baleset történik. Az első esetet most jelenték be a rendőrségnek. Schwarcz Armin napszámos ember a Csengery-utcában elcsuszott egy eldobott dinnyehéjra és eltörte a lábát. A kerületi előjárók az esetből kifolyólag fölhivták a közönséget, hogy ne dobja a dinnyehéjat a járdákra a házmestereket pedig utasították, hogy fokozott figyelemmel tisztítsák meg a házuk előtti gyalogutat. Ez Budapesten történt. Nagyváradon nem jutna ilyen a rendőrség eszébe.

* Zeidő rekviem a református Szilágyiért. A modern hírlapirodalom a felületes-ségnek és tudatlanságnak sok csodabogarát produkálta ugyan a Leiter Jakabtól és Klakbutes Frigyesztől — a Szent László páholyig, — de olyan csodabogarat nem igen mutatott még fel egy sem, mint az a nagyváradi lap, amelyik rekviemet mondott a karlsbadi zsinagógában — Szilágyi Dezsőért. Készséggel elhiszük, hogy az a hűséges előfizető így telegrafálta ezt a hirt nekik, azt is elhiszük, hogy a Karlsbadban időző magyarok gyászisteni tiszteletet tartottak Szilágyi Dezsőért a zsinagógában (ez ugyan eléggé jellemző a karlsbadi magyarok-ra!) de rekviemet nem tarthattak, mert rekvieme csak a kath. egyháznak van.

* Meghalt a lakodalma napján. Három napig tartott a rábéi bíró fiának a lakodalma. Mulatott az egész falu Varga Mihály esküvőjén, mikor pedig szétoszlott a vendégsereg, a boldog férj is kiment az utcára, hogy elki-sérje a násznépet. Volt benne jó sok bor s az ártézi kut karfájára támaszkodott, beleesett a vízbe és megfulladt. Mire ráakadtak a család-beliék a fiatal férjre, már halott volt. A faluban nagy részvét kíséri a fiatal asszonyt, a falu legszebb leányát, a ki mirtuszkoszorúval fején jutott az özvegyek sorába.

* A számtisztek fizetésemelése. Már em-lítettük, hogy a Nvárad városi adóhivatalnál alkalmazott számtisztek fizetésemelés iránt folyamodtak. A városi tanács tegnap d. e. foglalkozott e kérelemmel s annak elutasítását javasolta. Kijelenti azonban a tanács, hogy ha a város pénzügyi helyzete jobbra fordul, azonnal javaslatot terjeszt a törvényhatósághoz, a tisztikar ötödéves pótléka tárgyában. E szerint minden öt évi szolgálat után bizonyos összeggel emelkednék az összes tisztviselők fizetése.

* Dankó Pista búcsúja. A magyar nótakirály ma este tartja utolsó előadását a Bazar-étterem nyári kerthelyiségében. Búcsúzól a legszebb nótáiból állította össze a műsort Dankó. A ki még eddig nem hallgatta meg szívből fakadó, szép magyar nótáit, ma este még alkalma lesz bennük gyönyörködni.

* Gyermekehely Nagyváradon. Nagyváradi város árvaháza teljesen be van rendezve, de nincs annyi alap, hogy az egészet benépesítsük árvákkal. Az üresen maradt épületrészt egyik részét kiadták lelencház céljaira. Az állam most ismét az állandó gyermekmenhely részére bérbe akarja venni az árvaház meg üresen lévő helyiséget. Már meg is egyeztek, de a holnapi közgyűlésnek jóvá kell hagynia a bérletet.

* Fellázadt község. Nádas község lakossága már régóta perben áll Dobák László föld-birtokossal egy erdőrész és legelő miatt. A mig a per folyt, Dobák megengedte a lakosságnak, hogy a learatott buzaföldekre hajthassák a jószágot legelni, nehogy legelő hiányában a rétet és az erdőt pusztítsák. Ez év tavaszán azonban a per végleg eldőlt és pedig Dobák javára. Ettől kezdve tiltva volt Dobák földjére hajtani. A lakosság zugolódt, de még is azt hitték, hogy Dobák úgy mint eddig, az idén is átengedi a tarlókat legeltetésre. Mikor a gabonát elhordták e földekről, az összes községi jószágot ráhajtották Dobák földjére. Ekkor Dobák kidoboltatta, hogy többet nem engedje át a földjét legeltetésre. A lakosság mindennek daczára is odahajtotta a jószágot s ezeket vasárnap hajnalban Dobák cselédjei behajtották zálogul. A lakosság érdekelt része ekkor dorongokkal felfegyverkezve kiment az uradalomba és a jószágok kiadását követelte, minthogy pedig ezt a kívánságukat megtagadták, behatoltak a nagy udvarba és az ellentálló cselédséget levertek, azután bementek az urasági épületbe is, hogy Dobákot agyonverjék. E közben Dobák egy lovas futárral értesítette a csendőrséget, mely éppen akkor érkezett meg. a

mikor a feldühödött nép az urasági lakásba hatolt és ott mindent összetört, a mi kezébe akadt. A csendőrök érkezésekor a nép kivonult a szobákból és az udvaron foglalt állást a csendőrök ellen, kiket előbb kövekkel dobáltak meg, majd pedig leakarták őket fegyverezni. A csendőrök végre kénytelenek voltak fegyverüket használni s a nép közé löttek, mire azután a tömeg szétfutott. A lövések következtében több súlyos sebesülés történt. Eddig a négy fő igazgató Batta József, Csernák Mihály, Soju Ferencz és Kacsó Józsefet letartóztattak. A csendőrség most házról házra járva keresi a sebesülteket és a zendülésben résztvevőket.

* **Szilágyi Dezső hagyatéka.** Szilágyi Dezső szekrényében a leltározás alkalmával találtak száz inget, vegyven pár keztyűt, tizenöt kalapot, husz pár cipőt, negyven külön mellyent és hatvanegy darabból álló ezüst eszközöket. A leltározásnál a mai napon a nagy államférfi könyvtára és képeire került volna a sor. A leltározást azonban nem folytatták. Az értékes képek és könyvek felbecsülésére ugyan is műszakértők szükségesek s ezért Poynár Dezső, az elhunytak unokaöccse ma délben felkereste Szalay Imre miniszteri tanácsost, a nemzeti muzeum igazgatóját és arra kérte, hogy a műtárgyak felbecsülésére ehhez értő becslést jelöljön ki. A hagyaték értékesítésére nézve az örökösök eddigelé még nem állapodtak meg és az országgyűlés összeüléseig nem is határoznak, mert úgy értesültek, hogy a kormány több képet meg akar vásárolni.

* **Csak?** Egy pinczér csattanós válaszáról emlékezik meg egy német folyóirat. Kasszelen reggeli három órakor érkezett meg a gyorsvonat, amelynek egyik elsőosztályú kocsijából egy előkelő külsejű ur szállt ki és belépve a vasúti vendéglő éttermébe, étlapot kért. A pinczér azonnal hozott egyet, és mialatt a vendég azt tanulmányozta, másokat szolgált ki. De az étlapon irottak, úgy látszik, nem voltak a vendég ínyére és ezért megkérte a pinczért, hogy valami mást ajánljon. A pinczér látván, hogy előkelő úrral van dolga, elősorolt különféle csemegéket és különlegességeket. Amikor a végére ért: hogy ez van, az van, a vendég megvetően csak annyit jegyzett meg:

— Csak?

A pinczér, aki kissé csodálkozott e kérdésen, így felelt:

— Engedelmet kérek, nagyságos ur, de én már sok előkelő urat szolgáltam ki és az mind meg volt elégedve ami ételleinkkel, tehát ön is megelégedhetik.

Az idegen erre ezt kérdezte:

— Hát tudja-e egyáltalában, hogy én ki vagyok?

— Nem, — válaszolt a pinczér.

— Nos, én a bolgár fejedelem vagyok!

— Csak? — hangzott a pinczér felelete.

Képzeltető, micsoda arcot vágott ehhez Kóburg Nándor.

Azt mondják azonban, hogy a fejedelem olyan jól mulatott, hogy a pinczért azonnal szolgálatába fogadta. De ezt csak mondják.

* **Crispíró.** Az orvosok kijelentik, hogy valósággal csodaszámba megy az, hogy Crispí még életben van. A beteg teste már halott, ellenben agya még mindig működik. Crispí tegnap egy szicíliai ujság szerkesztőjét fogadta, azután pedig halálhoz hasonló álomba merült, melynél már a strychnin befecskendezés se használt. Crispí emlékiratai melyeket felesége már Rómába szállíttatott, részben igen fontosak. Naplója 36 év politikai történelmét tartalmazza. Azonkívül két vaskos kötet kommentárt is irt. A »Figaro« Crispí párisi tartózkodásának idejéből a következő adomát beszéli el: Crispí 1858-ban Párisban élt nejével nagyon szegényes viszonyok között. Egy napon valakitől két szabadjegyet kapott az operába, azonban este kitűnt, hogy nincs a háznál pénz gyertyára és gyufára, minek következtében felesége tanácsára nem mentek a

színházba. Crispí másnap reggel az ujságokból megtűközve értesült az Orsini által az operában elkövetett merényletről és az összes forradalmárok elfogatásáról. Ha ő is az operában lett volna, úgy valószínűleg őt tartották volna a főbűnrészesnek.

* **Erdekes számok.** A Figaro érdekes dologt közöl egyik közelebbi számában. I. Napoleon, a ki 1769 augusztus 15-én született, 1814 márczius 30-án, a császárság utolsó napján 44 éves és 227 napos volt. III. Napoleon — a ki 1908 április 20-án született — ugyancsak 44 éves és 227 napos volt, amikor 1852-ben december 2-án császár lett. Már most, ha ebből a véletlenből lehet következtetni, úgy a száműzött Napoleon Viktor hercegnek 1907. márcziusban kellene a francia trónra lépnie, mert akkor éri el a kritikus kort, amely össze esik a francia képviselőválasztások következő ciklusának végével.

* **Zarándoklat Lourdesba.** Hetyey Sámuel pécsi püspök ur ő Méltósága IV. pástorlevegélben 783. szám alatt zarándoklatot hirdet Lourdesba, melynek elindulása augusztus hó 26-ára van megállapítva. Jelentkezéseket a zarándoklat lelki vezetője, főtisztelendő Schultz Károly esperes-plebános ur Német-Márokon, Baranyamegye fogad el, a ki részletes illusztrált programot is küld a hozzá fordulóknak.

* **Szerencsétlenség a Mont-Blanc.** Chamonieből jelentik, hogy a múlt hét elején öt utas indult el vezetővel a Mont-Blanc megmászására. Az utasokról, kiknek már napokkal ezelőtt vissza kellett volna érkezniök, mindaddig semmi híre se érkezett. Tegnap husz tapasztalt vezetőt küldtek ki az eltűntek keresésére. Azt hiszik, hogy a hegymászók mind szerencsétlenül jártak.

* **Híres merénylő kiszabadulása.** Olasz lapok jelentik, hogy Gomez, a ki Orsini bűntársa volt 1858-ban a III. Napoleon ellen elkövetett merényletben, Nápolyba érkezett. Gomez, a kit sokan már halottnak hittek, az üdv szigetéről jön, a hová 39 év óta volt deportálva. Gomezt 29 éves korában ítelték el, most 72 éves. A sziget gyilkos klímája nem igen, csak a kor viselte meg.

* **Megfojtotta az anyját.** Péteri község lakosságát rémes gyilkosság esete tartja izgalomban. Tegnapelőtt özvegy Kabók Antalné felakasztva találták a szobájában. Azt hitték, hogy Kabókné, a ki egyedül lakott, öngyilkos lett, mert erre vallott minden jel, mikor azonban a községi jegyző és a bíró a helyszínre értek és a hullát levágatták, ifj. Kabók Antal öt éves kis leánykája, a kit az elhalt öreg asszony nagyon szeretett, elkezdett sirni és a bírónak elmondta, hogy az édes apja fojtotta meg az öreg asszonyt, mert az este összeveszték. Eről e váratlan felfedezésről azonnal értesítették a csendőrséget, mely a következőket derítette ki: ifj. Kabók Antalné és az öregasszony már régóta ellenséges viszonyban állottak egymással és ebből át ragadt az anyja iránti gyűlölet a fiúra is. Az öreg asszony végre megunt a dolgot és kijelentette, hogy elköltözik a fiától a földjeit pedig, a mint az ősi természet be lesz hordva, elveszi a fiától és kiadja bérbe. Ifj. Kabók Antal attól tartva, hogy anyja végre is hajtja szándékát, feleségének a biztatására elhatározta, hogy megfojtja az öreg asszonyt. Vasárnap este ittas állapotban ment haza és bement az öregasszony szobájába, hol elkezdett veszekedni a már ágyban fekvő anyjával, miközben vankosokat dobott az öreg asszonyra és megfojtotta. A mikor ez megtörtént, elmondta a feleségének az esetet, a kinek a tanácsára azután együttesen felakasztották a már halva volt asszonyt a szoba gerendájára és lába alá zsámoly tettek, hogy az a látszata legyen, mintha az öreg asszony öngyilkos lett volna. A házaspár tagadta a gyilkosságot s csak akkor vallotta be, a mikor a kis leány mindent elmondott a csendőröknek, a mit a szülei beszédjéből a gyilkosságra vonatkozólag hallott. A gyilkos házaspárt a csendőrség letartóztatta.

* **Gazdasszonynak falura,** papi házhoz kerestetik egy szerényebb igényű, katolikus urinő. Czim a kiadóhivatásban.

EGYESÜLETEK.

A Fehér Kereszt-egyesület. A nagyváradai Fehér Kereszt-egyesület gyermek-menhelyének igazgatósága folyó hó 5-én délelőtt oszlotta ki az intézet Schlauch-téri helyiségében a július hóra járó táppénzt, melyet az egyes családok körébe kiadott gyermekek után ezek gondozói kapnak. Összesen 12000 koronát osztottak ki, ennyibe került az egyletnek az általa gondozásba vett 1600 gyermek ellátása egy hónap alatt. A bemutatott gyermekek fellett tartott szemle egészségügyi szempontból jó eredménnyel végződött. A pénzkiosztás munkáját Des *Echerolles-Kruspér* Sándorné elnöknő, *Sal* Ferenczné és *Bognár* Sándorné választmányi tagok végezték.

MULATSAG.

Műkedvelők a színpadon. 1901. évi augusztus hó 11-én, azaz vasárnap a városi szegényalap javára Karger Sándor nyári mulatóhelyiségében Somolik Veruska k. a., Kertész Sándor, Somlár Mihály, Rogoz Imre és Somolik Károly urak közreműködésével, hangverseny és táncszal egybekötött jótékony célú műkedvelő színelőadás tartatik. Előadás kezdete 6 és fél órakor. Pénztárnnyitás 4 órakor.

Helyárak: Számozott hely 1 kor. 40 fill. II. hely 1 kor. Belépti-jegy 60 fill. Felülfizetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak.

A műsor a következő:

I.

Don Pietro Caruso.

Színmű 1 felvonásban. Irt: Roberto Braccó. Olaszból fordította Radó Antal. Rendező: Rogoz Imre. Sugó: Somolik Károly.

Személyek:

Don Pietro Caruso	— — —	Kertész Sándor
Margherita leánya	— — —	Papp Juliska
Fabrizio Fabrizi gróf	— — —	Somlár Mihály
Hangok a szín mögül	— — —	* * *

Történetik Nápolyban. Idő: jelenkor. *

II. szám. *Csak egyszer mondd igen...* Hermann Györgytől zongora kíséret mellett. Előadja Somolik Veruska k. a.

III.

Huszárszerelem.

Vigjáték 2 felvonásban. Irt: Murai Károly. Rendező: Rogoz Imre. Sugó: Somolik Károly.

Személyek:

Barkos Gábor	— — —	Kemény Adolf
Barkos Zsigmond	— — —	Erdődi Andor
Anna	— — —	Szakács Pirike
Hüppig Kázmér	— — —	Széplaki Béla
Hüppigné	— — —	Papp Juliska
Sárika leányuk	— — —	Somolik Veruska
Kenéz Mihály	— — —	Kertész Sándor
Kálmán	— — —	Rogoz Imre
Dér Pista	— — —	Egry Jenő
Berényi Pál	— — —	Somlár Mihály
Zsuzsi	— — —	Kövesy Ilon

Az előadás után táncz reggelig.

SZINHAZ.

Egy japán író A gésákról. A berlini Kelet-Azsia című folyóiratban, amelyet Tamai Kisak japán író szerkeszt, egy japán ember hosszabb cikket irt A gésák című operetről és ennek rendezéséről. Az érdekes cikkből közzöljük a következő részt:

»Az európai színésznők többnyire eredeti japán kosztümökben lépnek föl ebben az operetiben és csak arra kell őket figyelmeztetnem, hogy mi a ruha balszegélyét vetjük át a jobb- oldalra és nem megfordítva. A férfikosztümök dolgában a legnagyobb időrendi zavar uralkodik. Imari márki ó-dívatu hajfonással lép föl. a mi feudális lovagkorunknak karrikatúrák kosztümjében, amely korban még a katonák nem viseltek nadrágot. Hiába törtem fejemet, hogy honnan szerezette be a költő Imari márki kíséretjének a ruháját. Ez az alak az állatkertbe való. Hát még O-Mimoza-Szan szeretője, Katona hadnagy ur! Mig nemzetünket ez az operett meglehetősen ferde világításban mutatja, addig a mi kínai szomszédunk pompás ábrázolóra talált Vuncsi személyesítőjében. Ez az alak semmi esetre se thipikus a kínai nemzetre nézve, de pompás fotográfiája azoknak a csuszó-mászó kínai üzereknek, akik Azsia minden kereskedelmi városában találhatók. Csakhogy tudtommal még nem fordult elő, hogy japán teaházban kínai gazdája lett volna. Ami »majank«, amelyet teaházban fordítanak, vendéglő, ahol minden egyes vendég vagy társaság külön szobában mulat. A tea szervizése itt mellékes és különben is pinczérnők szolgálják föl, nem a gésák. Senkise meg nálunk teaházba csak azért, hogy teát igyék. — Nem felel meg továbbá a mi viszonyainknak, hogy a gésák a teaházban laknak. A gésáknak vagy külön lakásuk van, vagy fogadószüleiéknél laknak. Csak megrendelésre szabad teaházban megjelenniök és rendőrileg meg van tiltva, hogy éjjel előtt elhagyják. A szerző bizonyára Yokohámában látta azokat a hírhedt házakat, ahová azonban csak idegenek járnak. Ugy hallom, hogy itt a leányok, akik a gésa névre nem méltók és muzumáknak nevezetnek, a Chonkina-tánczot a legvégső konzekvenciáig vizsik. Az igazi gésák hivatalosak esküvőre, lakomákra, jubileumi ünnepekre, ahol hölgyek is vannak jelen és tánczokkal, énekükkel, társalgással fűszerezik a mulatságot. A társaságban a legjobb tónust alkalmazzák, szerények és ildomosak.

REGÉNY-CSARNOK.

A SANDASZEMÜ.

Írta: Lucien Biart.

Franziából: K - 6.

39.

Most hirtelen mély csend állott be. Az öreg Fentanés andalusiai ruhába s rövid nadrágba öltözve összeszámálta a szavazatokat.

Alvarez szemével keresztleányát kereste. Micaela kissé társnői mögött állott, mintha a dolog őt legkevésbé sem érdekelné. Midőn azonban vagy századszor hallotta nevét ismételn, magához tért álmaiból. Megtudta, hogy őt választották meg; ekkor felkelt, mintegy üdvözölve választóját.

Egy viruló szőke szépség lett a második capitana, Fentanés unokahuga csak a harmadik helyre került, de azért elégedettnek látszott.

A nők visszavonultak a termekbe, egymásközt suttogva s a választást kritizálva. A férfiak nyeregbe ültek, hogy a méneseket és csordákat megszemléljék. Az egyenként elővezetett állatokat erősen megkötötték s rájuk nyomták a tüzes bélyegzőt, azután szabadon bocsátották őket. Az elbocsátott állatok vadul keresztülkaszal száguldottak a mezőt, a bikák egymásnak rohantak szarvaikkal. Micaela távoiról nézte a férfiak csoportját s egy arcot keresett köztük, melyet azonban nagy csodálatára nem vett észre.

Mire a számlálással elkészültek, beesteledett. Az aklokban már csak a hoinapi viadalra szánt állatok maradtak. Nem kevesebb, mint kilencszáz állatot bélyegeztek meg s a kiváló eredmény nagyban emelte Fentanés jókedvét. Mindnyájan visszatértek a tanyára, mely ekkor már számtalan fáklya fényében csillogott.

Másnap délben könnyű felbők borították az eget s mindenki hálálkodott az Istennek, hogy Fentanés iránti jóindulatból a nap bevét mérsékelte.

— Szűz Mária-nak köszönöm ezt a kegyet, — mondá az öreg a neki gratulálóknak — kinek egy tiz fontos gyertyát ajánlottam fel a cordovai templomban.

Az egyik nagy aklot átalakították cirkuszsza, felszerelték fokozatosan emelkedő pad-sorokkal, ez volt a nők helye. Kissé távolabb, egy nemzetiszínű lobogókkal díszített emelvény állott a capitánák számára. Ez előtt egy lépcső volt, melyen a győztes díjáért fölmehetett. Nemcsak koszoru, hanem kisebb-nagyobb pénzösszeg is állott a torna királyúőinek rendelkezésére.

— Becsületesemre, mondá don Estevan leányának, ha Ricardó nyeri meg az első díjat, a mi nagyon valószínű, te nem nyomhatsz egy csomó piasztart a markába. Az én időmben a capitánák az aranyat a nép közé szórták s a lovagnak, ki a nép javára lemondott a jutalomról, egy virágot adtak hajukból vagy ruhájukról. Vedd le a fejedről azt a kínai fátlyt s tedd az aranytekeres mellé; a győztes majd választani fog.

— Nem hiszem, mondá Micaela mosolyogva, hogy valaki ilyen kis értékű tárgyat válasszon.

A díjazásban történt eme változásnak csakhamar hire terjedt s számos ifju, kik eddig nem akartak tevékeny részt venni a versenyben, most a küzdők közé állottak. Ezek közt volt Fuenleal Miguel is.

Egyszerre száz rakéta repült az ég felé, jelezve az ünnepély kezdetét. Az elkerített rész csakhamar megtelt, a nők az első sorokat foglalták el és mutogatták egymásnak a küzdő férfiakat, sorban megnevezve őket. A nép is elfoglalta a számára kijelölt helyet, az illőnél talán kissé nagyobb lármával. A fiatal munkások udvariassággal halmozták el a fiatal mesztic nőket, nevetgéltek, mások türelmetlenül tapsoltak, sőt fütöltek. Végre az öreg Fentanésnek sikerült némi csendet csinálni s ekkor a mintegy tizenöt indiánból álló zenekar rákezdett egy fanfare-ra s körüljárta a küzdőteret.

Mögöttük egy csoport lovag haladt, kísérvé a capitánakat. Hatalmas tapsvihar zúdult fel, mikor Micaela és társai az emelvényen megjelentek, mely előtt a küzdők sorban meghajoltak.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Károly király pohárköszöntője.

Konstanca, aug. 6. Wildebrand altengernagy azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretné a királynak bemutatni hódolatát. A királyi pár Sinajában fogadta a tengernagyot, azután pedig jelen volt a tiszteletére adott villásreggelin. Károly király ez alkalommal a következő pohárköszöntőt mondotta:

Annál nagyobb örömmel üdvözölöm az orosz hajórajt konstancai kikötőnkben, mert e hajóraj ittléte újra felidézi bennem a két hadsereg között a bolgár harcmezőkön megpecsételt testvérülés emlékét. Köszönöm a császár ő felségének, fenkölt uralkodójának, hogy megengedte exzellenziádnak, hogy engem vezérkara társaságában meglátogasson. Ez a szeretetreméltóság nagyon jól esik nekem és új zálogát látom benne ama barátságos viszony fenntartásának és megerősítésének, a mely Oroszország és Románia között oly örvendetes módon létrejött s a melynek nagy értéket tulajdonítok. A midőn szerencsét kívánok fenkölt uralkodójának és virágzást a szép hajórajnak, Miklós császár és Feodorovna Alexandra császárné ő felségeik egészségére britelem poharamat.

Wildebrand altengernagy a király, a királyné s a királyi család egészségére emelt poharat. (M. T. I.)

Szell Kálmán Ischlben.

Budapest, aug. 6. (Saj. tud. táv.) Szell Kálmán tegnap Ischlbe érkezett. Ma délelőtt a király kihallgatáson fogadta.

Magyarelleses tüntetés.

Zágráb, aug. 6. (Saját tud. táv.) A magyar ipar és hitelintézet magyar felirású czégtábláját egy nagy tömeg sárral megdobálta. Ezt a botránys dolgot néhány magyarelleses lap izgatása okozta.

Az angol királyi pár utazása.

London, aug. 6. A királyi pár ma Ceveshől a Marlborough Houseba érkezik és valószínűleg csak szerdán megy Németországba.

Tolvaj színész.

Győr, aug. 6. (Saj. tud. táv.) Szenzációs lopásban folytat most vizsgálatot a győri rendőrség. W. báró huszárhadnagy lovat vásárolni jött Győrbe. Itt össetalálkozott egyik régi jó barátjával L. B. színésszel s azzal együtt mulatták át az éjjelt. Reggel, mikor felébredt a hadnagy akkor vette észre, hogy *négyszáz* korona készpénze, 3000 korona értékű papírja nyomtalanul eltűnt s vele együtt aranyórája s láncza. — A rendőrségnél előadta, hogy egész éjjel L. B. színésszel volt együtt.

A nyomozás során kiderült, hogy az elveszett értékeket a színész vágta zsebre, még pedig elég furfangos módon. A hadnagy utközben elejtette tárczáját, barátja pedig felvette. A tolvaj jóbarátot letartóztatták.

Crispi állapota.

Nápoly, aug. 6. A ma reggel kiadott orvosi jelentés szerint Crispi állapota változatlan.

Halálos szerencsétlenség.

Philadelphia, aug. 6. (Saját tud. táv.) Ma délután a *Loens Streaten* öt ház rombadőlt. *Tiz ember meghalt*, negyvenen megsebesültek. A szerencsétlenséget egy gáztartály felrobbanása okozta.

A délafrikai háború.

London, aug. 6. Kitchener azt táviratozza, hogy az oranjei menedék-táborban tett szemleutja alatt a kronstadti táborban lévő férfiak nagyon lojális feliratot adtak neki át. A békemozgalom gyorsan terjed valamennyi táborban. A táborokban lakó emberek teljesen meg vannak elégedve mindennel, a mit Anglia értük tett. (M. T. I.)

London, aug. 6. A Dail Mail fokvárosi tudósítójának jelentése szerint a Fokföldön föllázadt farmerek száma hét-nyolczezer. Vannak a Fokföldön búr kommandók, amelyek kizárólag föllázadt afrikanderekből állanak. A farmerek, akik egy évvel ezelőtt még békeben éltek, most az ellenség sorában küzdenek. Egyes vidéken az angolokhoz hű farmerek szinte kivételek és például angolbecsuán földön a farmerek nyolczvan százaléka föllázadt.

Az angol kölcsönjavaslat.

London, augusztus 6. Az alsóház tegnap a kölcsönjavaslatot 118 szavazattal 52 ellenében harmadik olvasásban elfogadta.

Makai Emil meghalt.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Makai Emil, a fiatal irói gárda egyik legtehetségesebb tagja, Vörösmarty-utcai 11. számú lakásán ma este nyolcz órakor szivbélhártya lobban meghalt.

A német vámok.

Berlin, aug. 6. Parlamenti körökben azt tartják, hogy a birodalmi gyűlés a vámtarifajavaslatot nem fogja megszavazni. Csak a konzervatívok és az agráriusok pártolják a javaslatot. A szociáldemokraták különben obstrukcióval is fenyegettek, a minnek sikere a 946 tételből álló javaslat tárgyalásánál csaknem bizonyosra vehető.

Frigyes császárné halála.

Berlin, aug. 6. A Nordd. Allg. Ztg. külön kiadásban írja: Ritka jelentőségű fejedelemszöveget veszítettünk Frigyes császárné halálával. Gyermekei neveléséről való anyai gondoskodás, a jótékonyosság minden ágában való fáradhatatlan tevékenység, a művészet és tudomány iránt való érdeklődés teszi teljessé annak a nőnek a képét, a ki rangjánál és születésénél fogva, de szelleménél fogva is a kultúrélet legmagasabb fokán állott. Nagy lelkierejével, a melylyel gyógyíthatatlan betegségét viselte, igaz társa volt annak a német hősnek, a ki szenvedései és tettei révén örökké fog élni a német nép szívében. Frigyes császárné neve élni fog azok között a nagy fejedelemszövegek között, a kik Hohenzollernek trónját ékesítették.

Páris, aug. 6. A lapok tisztelettel és rokonszenvesen emlékeznek meg Frigyes császárnéről, kiemelve kiváló jellemét, energiáját és rendkívüli szellemi képességeit. (M. T. I.)

Budapest, aug. 6. (Saj. tud. táv.) A Reichs-Anzeiger mai külön kiadása Frigyes császárné halála alkalmából hat heti gyászt rendelt el. A zene, valamint a tánczvigalmak nyilvános helyeken tilosak.

Mészáros sztrájk.

Lemberg, augusztus 6. A városi vágóhidon szedett díjak miatt mészáros-sztrájk ütött ki, a melyben száz mészáros vett részt, (M. T. I.)

Az angol felsőházból.

London, augusztus 6. A felsőház tegnapi ülésén harmadik olvasásban elfogadta a király trónralépő nyilatkozatáról szóló törvényjavaslatot. A vita folyamán Salisbury a katolikus püérek és mások támadásaira megjegyezte, hogy a kormány most már tudja, hogy a római katolikusok csak úgy kívánják az eredeti nyilatkozatban foglalt sértő szavak kihagyását, hogy egyttal a nyilatkozatnak a protestáns trónöröklés biztosítására vonatkozó részét is visszavonják. Nem igen remélhető tehát, hogy az alsóház megszavazza a törvényjavaslatot. A miniszterelnök sajnálja ezt, de bármi történik is, a katolikusoknak nincs joguk panaszra a kormány ellen, ha ezt az intézkedést visszautasítják.

A katolikusok szószólói ezzel szemben elvben azt hangoztatták, hogy a királyi nyilatkozat maradjon meg a mostani alakjában.

A lemergi zavargás.

Lemberg, aug. 6. A munkanélküliek április 29-iki és május 2-iki zavargásaiból kifolyólag 26 embert vád alá helyeztek idegen tulajdon megrongálás miatt. Ma kezdődött ebben az ügyben a főtárgyalás.

Az albán-kérdés.

Róma, aug. 6. Az olasz kormány elhatározta, hogy tekintettel az albán-kérdés újabb fordulatára, az Adria-tengerben egy altenger-nagy vezénylete alatt három pánczélos hajóból és három torpedószóvból álló repülő hajórajt állít fel.

KOZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1901. aug. hó 6-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 11.40—13.40. Kétszeres buza 11.60—10.20. Rozs 12.—11.60. Arpa 11.20—10.60. Zab 11.40—11.—. Tengeri: 10.—9.60. Borsó 36.—. Lencse 42.—. Bab 15.60. Köleskása 25.—. Burgonya 6.20. 100 kiló lángliszt 26.—. zsemlyelisz 25.50. fehérkenyér liszt 24.50. barnakenyér liszt 22.—. széna fuvarral 5.—. szalma 1.10 Szalonna 104.—. 6 kiló zsup-szalma —20. 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. bükkfa 6.40. tölgyfa 6.—. cserfa 6.70. 100 kiló marhahus —.96. öntött gyertya —.84 Lámpaolaj —.80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.80. Pálinka —.72. Szilva-pálinka 1.80. Szesz 2.—. 1 mm. kősz 21.50. nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 72.—. szapan 48.—. mosott birka gyapju —.—. magyar gyapju —.—. Egy hektoliter óbor 66.—. uj bor 54.—. mész 2.30. kemény faszén 3.20. puha faszén 3.—. kendermag 22.—. köles —.—. repce 23.—. dió 54.—. mogyoró —.—. aszalt szilva —.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —. szalona 1.28. sertésbors 1.04. juh-hus 68. veres hagyma 12. fog hagyma 36. bors 2.20. paprika 2.40. barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44. mm. bükköny —.—. 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—. 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1901. évi aug. hó 6-ról. Tiszta buza körülbelül 4000 hltr, kétszeres buza 350 hltr, rozs 800 hltr, árpa 300 hkl. zab 500 hltr, tengeri 150 hltr, burgonya 380 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mincegy 78 drb, félhizott 160, sovány 185, süldő 520, malac: 570, hizott marha 10, jármás ökör 450, fejős tehén 265. borju 280, bivaly 15, juh és kecske 170, ló 526.

Marha ártáblázat 1901. aug. hó 6-ról. Egy pár első rendű jármás ökör 650—750, egy pár másodrendű jármás ökör 560—640, egy pár harmadrendű jármás ökör 270—550, 1 drbfejős tehén 120—240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 175—245. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 125—185, 2 drb. veres borju 26—50, 1 drb. fél éves borju 36—52, 1 drb egy éves borju 46—80, két éves borju 76—240. 1 drb hizott sertés 86—154, 3 pár fél éves 30—36, 1 pár egy éves sertés 38—58, 1 pár két éves sertés 68—140. 1 drb igás ló 180—260, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbor 10—20.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése

— A Tiszántúli eredeti távirata. —

Határítók.

	Budapest, aug. 6.
Buza októberre	— — — — — 0.—
Buza áprilisra	— — — — — — — —
Tengeri	— — — — — 0.—
Rozs okt.	— — — — — 0.—
Zab ápr.	— — — — — 0.—
Káposzta, repce, aug.	— — — — — — — —

Értéktőzsde.

	Budapest, aug. 6.
Osztrák hitel	— — — — — — — —
Magyar hitel	— — — — — — — —
Allamvasút	— — — — — — — —
Rimamurányi	— — — — — — — —
Magyar jelzálog	— — — — — — — —
Salgótarján	— — — — — — — —
Wagon-Érték	— — — — — — — —

Hivatalos arfoiyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde 1901. aug. 6-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	118.45
Magyar koronajárdék	93.25
Magyar vasuti kölesön aranyban 4,1/2%	120.25
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2,1/2%	100.60
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	118.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	92.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horváth-szlavónföldterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereségny-sorsjegy-kölesön	173.—
Tiszszabályozás sorsjegyek kölesön	143.50
Osztrák járdék papirban	98.55
Osztrák járdék ezüstben	98.80
Osztrák járdék aranyban	118.—
Osztrák korona járdék	95.75
Osztrák államsorsjegyek	139.—
Osztrák magyar bank részvény	16.75
Magyar hitelbankrészvény	644.—
Osztrák hitelintézet részvény	632.—
Párisi vista	95.05
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.02
Németbirodalmi márká	117.20
London vista	239.50
20 márkás arany	23.46

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Színes selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyűk, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek. Tenis flanel és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkeket.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-ter.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1901. évi május 1-től.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.			Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.			Vésztő—Kötegyán—Hollód.			Hollód—Kötegyán—Vésztő.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Nagyvárad	ind.	5 50	2	—	—	Gyoma	—	—	ind.	4 45	5 27
Osi	—	6 09	2 14	—	—	Ozed	—	—	—	5 07	5 49
Uj-Palota	—	6 24	2 29	—	—	Déva-Ványa	—	—	—	5 23	6 07
Gyires	—	6 41	2 42	—	—	Kéthalom	—	—	—	5 36	6 18
Körösszeg	—	7 02	3 01	—	—	Körös-Ladány	—	—	—	5 52	6 36
Szakál	—	7 39	3 31	—	—	Szeghalom	—	—	—	6	6 45
Nagy-Tóti	—	7 55	3 47	—	—	Vésztő	—	—	—	6 16	6 57
Komád	—	8 25	3 59	—	—	Köt	—	—	—	6 29	7 12
Iráz	—	8 42	4 16	—	—	Iráz	—	—	—	6 48	7 24
Köt	—	9 19	4 39	—	—	Komádi	—	—	—	7 02	7 39
Vésztő	—	9 44	5 10	—	—	Nagy-Tóti	—	—	—	7 12	7 49
Szeghalom	—	10 34	5 55	—	—	Szakál	—	—	—	7 21	7 59
Körös-Ladány	—	11	6 12	—	—	Körösszeg	—	—	—	7 39	8 20
Kéthalom	—	11 18	6 30	—	—	Gyires	—	—	—	7 52	8 35
Déva-Ványa	—	12 03	6 55	—	—	Uj-Palota	—	—	—	8 15	9 03
Ozed	—	12 21	7 15	—	—	Osi	—	—	—	8 39	9 32
Gyoma	—	12 45	7 39	—	—	Nagyvárad	—	—	—	8 51	9 45
	—						—	—	—	9 01	9 57

Székelyhid—Margita—Sz.-Somlyó.			Sz.-Somlyó—Margita—Székelyhid.			Szeghalom—Füzes-Gyarmat.			Füzes-Gyarmat—Szeghalom.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Székelyhid	—	9 36	6 40	—	—	Szilágy-Somlyó	—	—	ind.	10 20	5 50
A.-Keresztur	—	10 20	7 22	—	—	Sz.-Nagyfalu	—	—	—	10 45	6 17
V.-Ábrány	—	10 34	7 35	—	—	Ipp	—	—	—	11 43	7 15
Monos-Petri	—	10 45	7 45	—	—	Széplak	—	—	—	11 58	7 30
Margita	—	11 05	8 04	—	—	Bályok	—	—	—	12 09	7 41
Felső-Ábrány	—	11 19	8 17	—	—	Szoldobágy	—	—	—	1	8 32
Szoldobágy	—	11 41	8 37	—	—	Felső-Ábrány	—	—	—		
Bályok	—	11 55	8 56	—	—	Margita	—	—	—		
Szép lak	—	12 18	9 12	—	—	Monos-Petri	—	—	—		
Ipp	—	12 48	9 40	—	—	V.-Ábrány	—	—	—		
Sz.-Nagyfalu	—	1 10	9 59	—	—	A.-Keresztur	—	—	—		
Szilágy-Somlyó	—	1 34	10 22	—	—	Székelyhid	—	—	—		

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelzi.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Püspök-Ladány—Debrecen—Érmihályfalva.									
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.					
Budapest	ind.	6 50	8 30	2	—	Kolozsvár	ind.	5 23	7	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány	ind.	4	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08	
Rákos	—	7 02	8 51	2 13	—	Jegenye	—	—	7 59	† 1 14	7 16	—	Debrecen	—	5 10	2 56	6 46	11 44	3 56	7 41	
Ujszász	—	8 28	10 59	3 36	—	B.-Hunyad	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Érmihályfalva	—	6 36	3 57	7 29	1	4 58	9 13	
Szolnok	—	9 07	11 31	3 59	—	Csucsá	—	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52								
Szajol	—	9 21	11 50	4 12	—	Rév	—	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34								
P.-Ladány	—	10 43	2	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd	—	5 54	† 7 59	10 25	† 3 15	9 49	† 1 48						
Báránd	—	2 12	—	12 07	—	Mező-Telegd	—	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01								
Sáp	—	2 27	† 5 48	12 24	—	F.-Vásárhely	—	6 49	—	11 01	—	10 27	—								
B.-Ujfalu	—	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	5 58	Váradi-Velence	—	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25						
M.-Peterd	—	—	3	—	1	—	6 15	Nagyvárad	—	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31						
M.-Keresztes	—	—	3 12	—	1 14	—	6 31	Nagyvárad	—	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38						
Bors	—	—	3 25	—	1 28	—	6 50	Püspöki	—	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—						
Püspöki	—	—	11 48	3 32	—	1 36	7 02	Bors	—	2 47	—	11 54	—	11 22	—						
Nagyvárad	—	—	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	Mező-keresztes	—	3 12	—	12 05	—	11 37	—						
Nagyvárad	—	—	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	Mező-Peterd	—	3 30	—	12 17	—	11 50	—						
V.-Velenze	—	—	—	4 05	—	2 30	2 25	B.-Ujfalu	—	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18						
F.-Vásárhely	—	—	—	4 16	—	2 41	—	Sáp	—	4 39	† 9 38	12 47	—	12 25	—						
M.-Telegd	—	—	—	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd	—	5 01	—	1 01	—	12 41	—				
Élesd	—	—	—	† 1 02	4 56	† 7 28	3 21	† 3 04	1 37	P.-Ladány	—	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03				
Rév	—	—	—	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	2 10	Szajol	—	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19				
Csucsá	—	—	—	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	3 49	Szolnok	—	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39				
B.-Hunyad	—	—	—	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász	—	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58				
Jegenye	—	—	—	3 15	7 49	† 9 33	† 6 01	—	5 34	Rákos	—	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38				
Kolozsvár	—	—	—	3 30	8 33	10 08	6 59	5 55	7 04	Budapest	—	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50				

Nagyvárad—Szeged.			Szeged—Nagyvárad.			Nagyvárad—Arad.			Arad—Nagyvárad.		
	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.
Nagyvárad	ind.	10 20	4 30	7 00	—	Szeged	ind.	3 40	10 25	6 40	—
Ósi	—	10 30	4 41	7 16	—	H.-M.-Vásárhely	—	4 38	11 05	7 50	—
Less	—	10 48	5 01	7 40	—	Orosháza	—	5 41	11 54	9 20	—
Gyapju	—	10 56	5 10	7 52	—	Csaba	—	7 00	2 33	4 50	—
Cséffa	—	11 03	5 19	8 05	—	Gyula	—	7 27	3 05	5 26	—
Szalonta	—	11 26	5 44	8 46	—	Sarkad	—	7 47	3 27	5 56	—
Kötegyán	—	11 46	6 05	9 15	—	Kötegyán	—	7 57	3 39	6 10	—
Sarkad	—	11 57	6 17	9 31	—	Szalonta	—	8 23	4 10	6 47	—
Gyula	—	12 21	6 44	10 01	—	Cséffa	—	8 42	4 34	7 18	—
Csaba	—	2 06	7 41	4 44	—	Gyapju	—	—	4 42	7 29	—
Orosháza	—	3 12	9 10	5 50	—	Less	—	9 04	5 00	7 51	—
H.-M.-Vásárhely	—	3 55	10 02	7 00	—	Osi	—	9 21	5 19	8 16	—
Szeged	—	4 28	10 55	7 55	—	Nagyvárad	—	9 32	5 30	8 31	—

Nagyvárad—Belényes—Vaskó			Vaskó—Belényes—Nagyvárad.			Nagyvárad—Érmihályfalva.			Érmihályfalva—Nagyvárad.		
	Tv. sz. sz.	Sz. v.		Sz. v.	Tv. sz. sz.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.
Nagyvárad	—	5 35	2 40	—	—	Vaskó	—	4	—	2 55	—
V.-Velenze	—	5 47	2 51	—	—	Lunka-Rézbánya	—	4 12	3 08	—	—
Félix-Fürdő	—	6 11	3 13	—	—	Szudrics	—	4 39	3 37	—	—
Kardó	—	6 26	3 27	—	—	Belényes	—	5 07	4 16	—	—
Nyárló	—	7 07	4 07	—	—	Sonkolyos	—	† 5 28	† 4 39	—	—
Magyar-Gyepes	—	7 19	4 18	—	—	Belényes-Ujlak	—	† 5 40	† 4 51	—	—
Tasádfő	—	7 34	4 32	—	—	Borz	—	† 5 49	† 5 01	—	—
Drág-Cséke	—	7 55	4 46	—	—	Sólyom	—	6 05	5 22	—	—
Magyar-Cséke	—	8 12	† 5 01	—	—	Gyanta	—	6 26	† 5 43	—	—
Dusesd	—	† 8 25	† 5 13	—	—	Hollód	—	6 40	6	—	—
Szombatság-Rogoz	—	9 02	5 47	—	—	Szombatság-Rogoz	—	7 01	6 29	—	—
Hollód	—	9 15	5 59	—	—	Dusesd	—	† 7 25	† 6 55	—	—
Gyanta	—	9 29	6 12	—	—	Magyar-Cséke	—	† 7 37	† 7 08	—	—
Sólyom	—	9 55	6 36	—	—	Drág-Cséke	—	7 56	7 33	—	—
Borz	—	† 10 10	† 6 50	—	—	Tasádfő	—	8 10	† 7 47	—	—
Belényes-Ujlak	—	10 22	7 01	—	—	Magyar-Gyepes	—	8 24	8 02	—	—
Sonkolyos	—	† 10 35	† 7 13	—	—	Nyárló	—	8 34	8 13	—	—
Belényes	—	11 21	7 47	—	—	Kardó	—	8 57	† 8 36	—	—
Szudrics	—	11 44	8 09	—	—	Félix-Fürdő	—	9 10	† 8 49	—	—
Lunka-Rézbánya	—	12 13	† 8 34	—	—	V.-Velenze	—	9 31	9 10	—	—
Vaskó	—	12 29	8 49	—	—	Nagyvárad	—	9 41	9 21	—	—